

Produktionsskolerne bløder!

Nedsat skoleydelse fører til massiv elevnedgang på produktionsskolerne

Produktionsskoleforeningen opfordrer politikerne til i den kommende finanslov at tilbageføre produktionsskoleydelsen til 2016-niveauet.

I finanslov 2017 blev produktionsskoleydelsen nedsat til et niveau, der ligger under både SU og uddannelseshjælp/kontanthjælp. Det er en alvorlig situation for de unge. Der er i denne tid et stort og berettiget fokus på de unge på kanten af uddannelse – og mange af dem profiterer netop af den praktiske læring, som et produktionsskoleforløb tilbyder. Disse unge står nu i en situation, hvor det er langt bedre kan betale sig for dem at melde sig ledige på kommunen frem for at påbegynde deres uddannelse på produktionsskolen. Også for skolerne begynder konsekvenserne nu for alvor at vise sig: Langt hovedparten af landets produktionsskoler har gennem 2017 oplevet en betydelig nedgang i elevtallet – mange steder med værkstedslukninger og fyringsrunder til følge. Det er skidt for alle: For de unge, for skolerne og for samfundet!

Ministeriets tal bekræfter Produktionsskoleforeningens undersøgelse: En betydelig elevnedgang

Produktionsskoleforeningen lavede i juni 2017 en undersøgelse, der dokumenterede et fald i produktionsskolernes elevoptag på gennemsnitligt ca. 30 % (perioden jan-maj 2017 sammenlignet med samme periode 2016). Nu viser Undervisningsministeriets nyeste tal for elevaktivitet på produktionsskolerne en betydelig nedgang i aktivitet på særligt 2. kvartal 2017, hvor der er 18 % mindre aktivitet sammenlignet med 2016.¹ Det er et massivt fald i betragtning af at udsvingene i 2. kvartals elevaktivitet i perioden 2012-2016 har været inden for 3-4 % – nogle år en svag stigning andre år et svagt fald. Et så stort fald i elevtal er med andre ord meget usædvanligt, og bekræfter dermed vores egne tal.

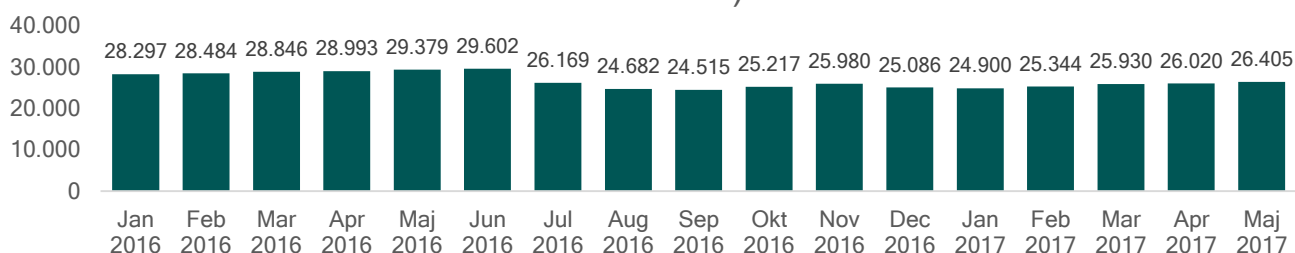
Hvor er de unge så henne?

Hvis de unge i stedet for at være på produktionsskolen, har fundet vej til erhvervsuddannelse eller ordinær beskæftigelse, så kan vi jo ikke klage over det. Det synes bare ikke at være tilfældet. Vi konstaterer, at der ikke er øget tilstrømning til erhvervsuddannelserne i 2017, og hvad beskæftigelse angår, så er der givetvis

¹ Umiddelbart kan det undre at ministeriets tal viser et mindre fald en Produktionsskoleforeningens egen undersøgelse. Det er imidlertid ikke overraskende, fordi ministeriet opgør hele elevaktiviteten i første halvår af 2017, dvs. både de elever der er optaget i 2016 og 2017. Produktionsskoleforeningen har alene spurgt til, hvor mange elever skolerne har optaget i 2017 sammenholdt med optaget i samme periode i 2016. Derfor viser Produktionsskoleforeningens undersøgelse mere tydeligt konsekvenserne af den nedsatte skoleydelse, mens der i ministeriets opgørelse vil være en forsinkelse, idet konsekvenserne først ses i det fulde omfang, når elever optaget i 2016 ikke længere går på produktionsskolen. Se Produktionsskoleforeningens notat på vores egen undersøgelse her: [http://psf.nu/images/Aktuelt_2017/PSF - Notat skoleydelse.pdf](http://psf.nu/images/Aktuelt_2017/PSF_-_Notat_skoleydelse.pdf) og find vores notat på ministeriets tal via linket her <http://psf.nu/index.php/statistik> (se under 'Aktivitetstal for 1. halvår 2017').

nogle af de unge har fået arbejde – og godt for det. Men vi har kigget på hvordan udviklingen i antallet af 16-24-årige på uddannelseshjælp (som er jobcenterets ydelse til unge under 30 år, som ikke har en erhvervskompetencegivende uddannelse) har været i januar-maj i hhv. 2016 og 2017. Her kan vi konstatere, at der i jan-maj 2016 var en stigning på 1.082 16-24-årige unge på uddannelseshjælp, mens der i jan-maj 2017 var en stigning på 1.505 16-24-årige unge på uddannelseshjælp. Dvs. tilstrømningen var relativt set større i jan-maj 2017 end i jan-maj 2016. Endvidere kan vi helt overordnet konstatere, at der i maj 2017 var over 26.000 unge i alderen 16-24-årige på uddannelseshjælp – og heraf var kun ca. 1.700 vurderet at være umiddelbart klar til at gå i gang med uddannelse.² Det er altså ikke, fordi de unge ikke er der.

Antal personer i alderen 16-24 år på uddannelseshjælp (ledige og aktiverede)

Konklusionen er, at der fortsat er en meget stor gruppe af unge, der er ledige, og som ikke umiddelbart er klar til at gå i gang med uddannelse. Og at i samme periode som produktionsskolerne har oplevet et massivt fald af elevtilstrømning, har jobcentrene oplevet en øget tilstrømning af unge i produktionsskolernes målgruppe.

FAKTA:

Jobcenteret kan ikke give en ung uddannelses-pålæg til produktionsskoleforløb, fordi produktionsskolen ikke er formelt kompetencegivende uddannelse.

Basistakster i hhv. kontanthjælps- og SU-systemet samt produktionsskoleydelsen på 2017 og 2016-niveau:

	Kontanthjælp		SU	Prod.skole ('17)	Prod.skole ('16)
	Udd.hjælp	Aktivitetshjælp			
Under 18 år	-	-	-	1.516	2.989
Over 18 år hjemmeboende	2.631	3.465	934-2.593	1.516	3.855
18-19 år udeboende	6.106	7.182	3.859-6.015*	5.416	7.153
20 år og derover udeboende	6.106	7.182	6.015	5.416	7.153
25-29 år hjemmeboende	6.106	11.143	934-2.593	(Til 25 år)	(Til 25 år)
25-29 år udeboende	6.106	11.143	6.105	(Til 25 år)	(Til 25 år)

* Kræver dispensation i SU-systemet at godkendes som 18-19 år udeboende

² Det relativt store fald i sommeren 2016 skal ses i lyset af, at der skete ændringer på integrationsydelsen, som førte til at en stor gruppe, der tidligere var på uddannelseshjælp fremefter modtog integrationsydelse (og de forsvandt dermed fra uddannelseshjælps-statistikkerne).

Hvorfor er det et problem?

Det er ikke nødvendigvis en samfundsopgave at holde liv i produktionsskolerne for skolernes egen skyld. Og hvis de unge i jobcenteret aktiveres i nyttejob, kurser, projekter, uddannelsespålæg, job-afprøvning osv., hvad er så egentlig problemet – så kommer de jo i gang ad den vej? Der er to grundproblemer:

1. Vi svigter de unge! Mange af disse unge har brug for en praktisk vej – og her er produktionsskolerne det primære tilbud. De unge, der gerne vil den vej, møder nu en barriere i form af stærkt forringede økonomiske kår; den nedsatte produktionsskoleydelse er faktisk den laveste ydelse vi har i landet! Den er lavere end både SU, kontanthjælp og integrationsydelse – og det til den målgruppe, der generelt betragtes som ringest stillet, og hvor det ikke er relevant at tale om 'café-penge' o. lign. Når vi besværliggør vejen til uddannelse og selvforsørgelse for denne gruppe, så er det klart, at vi kommer til at miste nogle af dem. Ud fra den betragtning er en besparelse på skoleydelsen meget dyre penge at spare!

2. Vi spænder ben for den ny FGU! Produktionsskolerne skal spille en central rolle i en kommende Forberedende Grunduddannelse (jf. de igangværende forhandlinger) – det er der bred politisk enighed om. Og selvom der lægges op til at voldsomt store forandringer, så vil vi faktisk gerne spille positivt ind og være konstruktive i alt det nye. Men det er på alle måder et rigtig dårligt udgangspunkt at årlade produktionsskolerne kort før det ny starter op. For en del skoler er det store spørgsmål ikke, hvordan man skal indgå i det nye – det er simpelthen, om man overlever tiden op til, eller om man må dreje nøglen om inden. Dermed er det ikke 'bare' produktionsskolerne her og nu – det er også den kommende Forberedende Grunduddannelse, der er på spil.

Hvad kan vi så gøre ved det?

Finanslov 2018: Produktionsskoleforeningen foreslår, at den nedskæring i skoleydelsen, der blev realiseret i den seneste finanslov, og med virkning fra januar 2017, tilbageføres til niveauet i 2016. Det vil fjerne den økonomiske barriere for de unge, og dermed sikre at vi får flere godt på vej i uddannelse og beskæftigelse. Og det vil skabe en mere stabil situation for skolerne op til en kommende FGU.

Forberedende Grunduddannelse: I forhold til en kommende FGU har elevfaldet på produktionsskoleområdet med al tydelighed demonstreret, at en så lav ydelse virker som en barriere for de unge, der kunne profitere af forløbet. Det er svært at se, hvorfor de ikke også fremefter skulle melde sig på jobcenteret i stedet. Derfor mener Produktionsskoleforeningen, at skoleydelse på FGU er en god ide – men det skal være på et niveau, der er samstemt med både SU- og kontanthjælpssystemet.

KONTAKT for yderligere information:

Sekretariatsleder Axel Hoppe (mail: axel@psf.nu, mobil: 2895 2120 / 7582 2055)
Næstformand i PSF, Gert Møller (mail: gert@xor.dk, mobil: 2022 9909)

Læs mere om Produktionsskoleforeningen på www.psf.nu